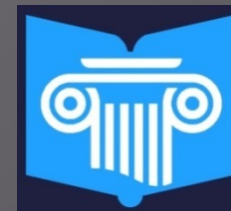

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი არქიტექტურის,
ურბანისტიკისა და დიზაინის ფაკულტეტი

საცხოვრებელი ბინის მხატვრულ-ესთეტიკური და ფუნქციური გადაწყვეტის პრინციპები

ხელმძღვანელი: არქიტექტურის დოქტორი,
გიორგი წულუკიძე

დოქტორანტი: კანტიძე ელენე

ჯგ. 2015.8 კურსი II
2017 წ.

ბინის ინტერიერის შექმნისას ბევრი პრობლემა წარმოიქმნება. აქედან გამომდინარე, საჭიროა სწორად მივუდგეთ საკითხს, რათა შევქმნათ „სასახლე“. ამისათვის საჭიროა, სივრცის ზონებად დაყოფა (ტიხრებით, ავეჯით, ჭერიტა და იატაკით). ფერის, სტილის, განათების, ავეჯისა და სხვა მეთოდების სწორად გამოყენება. ბინის მოწყობისას მთავარი ამოცანაა მხატვრულ-ესთეტიკური და ფუნქციური ორგანიზება. ორიგინალური და ეფექტური იდეების წყალობით შესაძლებელია ბინისთვის ვიზუალურად რამდენიმე კვადრატული მეტრის დამატება ან გამოკლება.

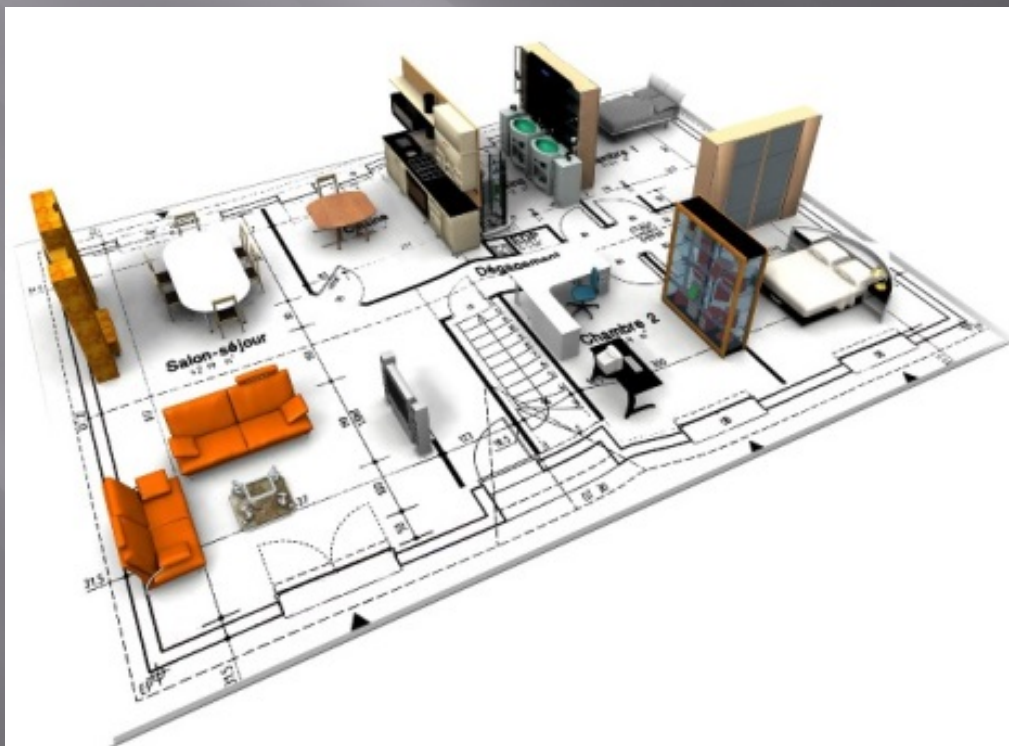

ბინა ერთდროულად შეიძლება ასრულებდეს სასტუმრო ოთახის, საძინებლის, სასადილო ოთახის და კაბინეტის ფუნქციას.

1. ბინის დაგეგმარება

სივრცის დაპროექტების დაწყებისას მნიშვნელოვანია განვსაზღვროთ, ვისთვის იქმნება საცხოვრებელი ბინა. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ შერჩეული გარემო შეესაბამებოდეს ადამიანის ერგონომიკულ მახასიათებლებს. ბინის დაპროექტებისას გასათვალისწინებელია, რომ იგი არ უნდა იყოს მხოლოდ ფუნქციურად გამართული. სიმყუდროვე და სტილი ასევე შედის მისი ფორმირების ამოცანაში. სხვადასხვა დიზაინის გამოყენებისას, შეიძლება ცარიელი კარკასი გადაიქცეს საკმაოდ მიმზიდველ ბინად. თუმცა, ყველა შემთხვევაში საჭიროა ინდივიდუალური მიდგომა. საცხოვრებელი ბინის ინტერიერის სრულფასოვანი, ფუნქციური და ესთეტიკური გადაწყვეტის მიზნით მნიშვნელოვანია იმ რეკომენდაციებისა და წინადადებების გათვალისწინება, რომელიც უზრუნველყოფს მათი შიგა სივრცის მრავალმხრივ და სწორ ფორმირებას.

დაპროექტებისას მნიშვნელოვანია საცხოვრებელი ბინის სწორი ფუნქციური გადაწყვეტა. ყველაზე ხშირად ზონირება ხდება ჭერის და იატაკის დიზაინის დახმარებით. ეს შეიძლება იყოს ფერთი განსხვავება, ჭერის და იატაკის სხვადასხვა დონე. სწორი გეგმარებით შესაძლებელია ჩვეულებრივი, მცირე ზომის ორთახიანი ბინა გადაიქცეს თანამედროვე, სტუდიოს ტიპის ბინად, მოძრავი ტიხრებით ან ცალკეული ზონებით, რომლებიც გამოყოფილია ფერებით ან ავეჯით.

2. ბინის ინტერიერის ზონირება

თანამედროვე ინტერიერი დიდად არ „სწყალობს“ კედლებს, კარებს, მასიურობას, სიბნელეს. თანამედროვე ინტერიერს „უყვარს“ ორგანიზებული, მოწესრიგებული, მშვიდი სივრცე.

ინტერიერის ზონირება შესანიშნავი მეთოდია, რომელიც გვეხმარება ბინის რამდენიმე პატარა სივრცედ დაყოფაში. ზონირების მრავალი მეთოდი არსებობს: დაწყებული კედლებით და დამთავრებული წარმოსახვითი ზონებით. ზონირება შესაძლებელია ხალიჩების ან ტიხრების დახმარებით. ასევე, შესაძლებელია ზონირების გლობალური მეთოდის - გადაგეგმარების გამოყენებაც.

თანამედროვე დიზაინერს შეუძლია შემოგვთავაზოს ავეჯით ზონირება. მთავარია ავეჯის სწორად განთავსება, რომ არ გაჩნდეს გადატვითულობის შეგრძნება. ბინის დანარჩენი ნაწილი შესაძლებელია დაიყოს მოძრავი-მობილური ტიხრებით, რომლებიც ძლიან მოხერხებული და მოდურია.

ბინის გაყოფა მხოლოდ ტიხრების მეშვეობით არ ხდება. ტიხარმა შეიძლება გამოიწვიოს სივცის შეზღუდულობის შეგრძნება. ამიტომ ჯობია მივმართოთ კომბინირებულ მასალებით გაფორმების ხერხს.

სივრცის გაყოფა ხშირ შემთხვევაში ხდება თაბაშირმუყაოს ჭერით, რომელიც სხვადასხვა დონეზეა მოწყობილი, რაშიც მონტაჟდება სხვადასხვა ფორმის და ფერის სინათლის ჰალოგენური სოფიტები, რომლებიც ამლიერებენ ამა თუ იმ ზონის გამოყოფის ეფექტს.

იატაკზე შეიძლება საფეხურებრივი იატაკის მოწყობა - ეს არის საერთო ფართობის გამოყოფის კიდევ ერთი საშუალება.

კედლების განსხვავებული ფერი / ფაქტურა - შესაძლებელია როგორც ერთი-ორი კედლის, ასევე კედლის ნაწილის გამოყოფა განსხვავებულ ფერში შეღებვით, ან სხვა მოსაპირკეთებელი მასალის გამოყენებით.

ფერადი აქცენტები – შედარებით იშვიათად გამოყენებადი მეთოდია და საჭიროებს სიფრთხილეს. ზომიერად გამოყენების შემთხვევაში მიიღება სასურველი შედეგები.

წარმოსახვითი ზონირება – ამ ვარინტში გამოკვეთილად არცერთი ზემოხსენებული მეთოდი არ გამოიყენება და საკვანძო მომენტია სივრცეების სწორად დაგეგმვა ისე, თითქოს მათ შორის კედლები, ან ვიწრო კორიდორები იყოს განლაგებული.

3. ბინის ინტერიერის სტილის შერჩევა

დღეისთვის ცნობილია საკმაოდ ბევრი განსხვავებული სტილი. თავდაპირველად ყველა სტილი ეპოქიდან ეპოქამდე თანდათანობით ვითარდებოდა, მეცნიერების, ტექნიკისა და არქიტექტურის განვითარების პარალელურად, ანტიკურიდან დღევანდლამდე. თუმცა სულ უფრო ხშირად ჩნდება სხვადასხვა სტილი, რომელიც აღარ ასახავს ამა თუ იმ ეპოქას, თუმცა მასაც აქვს სახასიათო თავისებურებები.

არ არის სასურველი საცხოვრებლის ეკლექტიკურ სტილში მოწყობა (როგორც კლასიკური სტილი, იგი მოითხოვს დიდი რაოდენობით სხვადასხვა დეტალს, რაც უადგილოა მცირე ზომის სივრცეში). მაგრამ ასეობს ისეთი ოპტიმალური გადაწყვეტა, როგორცაა სკანდინავიური სტილი, ლოფტი ან მინიმალიზმი, რომელთა წყალობითაც შესაძლებელია ეფექტურად გავფორმდეს ნებისმიერი ბინა, ასევე შესაძლებელია სტილის სწორად შერჩევით სივრცის ვიზუალური ზრდაც.

თანამედროვე სტილებია: მინიმალიზმი, კონსტრუქტივიზმი, ფუნქციური, ჰაი-ტეკი, ეკოლოგიური, პოპ-არტი, ორგანული, ნეო-ბაროკო, ტექნო, ავანგარდიზმი, მოდერნი. ბინის დაპროექტება ყველაზე მარტივია მინიმალიზმის სტილში. მინიმალიზმი ეს არის ლაკონიური ფორმები, მკაცრი ხაზები, მონოქრომული ფერთა გადაწყვეტა, თეთრის უპირატესობით. ასევე ბოლო დროს აქტუალურია "ლოფტის" სტილი. ეს ამერიკული სტილია, ხაზგასმულად ასკეტურია. ყველაფერი მოსახერხებელი, პრაქტიკული, ეფექტური და არა დატვირთულია.

თუკი ჰაიტექს ავირჩევთ, ეს პირველ რიგში ერგონომიკაა. ანუ მინიმალური ავეჯი მაქსიმალური ფუნქციებით, რაც ,თავის მხრივ, კარგია მცირე ზომის სივრცისთვის. ასევე მეტალის საგნები ინტერიერში, გლუვი, პრიალა ზედაპირითა და სარკეებით, რომელთა წყალობით სულ პატარა მისაღები ოთახიც კი სინათლით ივსება.

“კლასიკურ” სტილში შესრულებული ინტერიერი იდეალურად მიესადაგება კონსერვატიული ტიპის ადამიანს, რომელიც ყველაფერში ეძებს სრულფასოვნებას და დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ტრადიციების დაცვას. ამ სტილს ახასიათებს ანტიკური არქიტექტურის ელემენტების გამოყენება, პროპორციულობის პრინციპის მკაცრი დაცვა, ფორმების უბრალოება და ბუნებრიობა.

“ინგლისურ კლასიკას” განასხვავებს საზეიმო ელფერი, მასიურობა და თვალში საცემი მედიდურობა –ეს სტილი შეიძლება იყოს გამოყენებული მაღალჭირიანი დიდი ბინის გაფორმების დროს.

“ბერძნულ-რომაულ” სტილს ახასიათებს ბუნებრივი, პროპორციული ფორმები და შეიძლება იყოს შესანიშნავი არჩევანი პრაქტიკულად ნებისმიერი ბინის გაფორმებისთვის.

4. ინტერიერის კოლორისტულ - დეკორატიული გადაწყვეტა

ბინის ინტერიერის დაპროექტებისას დიდი მნიშვნელობა აქვს შერჩეული ფერების შესაბამისობას ადამიანის ხასიათსა და ტემპერამენტთან. ამასთანავე, უნდა გავითვალისწინოთ თუ რა სტილში იქნება გადაწყვეტილი ამ საცხოვრებლის ინტერიერი. აქედან გამომდინარე, ზოგიერთი სტილი, დასაწყისშივე განსაზღვრავს ფერთა პალიტრას. მაგალითად, ჰაი-ტექ ინტერიერი ერთიანი ფერთა გამით დიდად განსხვავდება რომანტიკული შები-შვიკისგან, დაწყებული პლასტმასის კარ-ფანჯრით და დასრულებული იატაკის საფენით. ფერთა გამა, რომელიც გამოიყენება სივრცის გასაფორმებლად, იძლევა მის ფორმებთან და მასშტაბებთან „თამაშის“ საშუალებას. ნათელი ფერი ზრდის საზღვრებს, მუქი ტონები კი აპატარავებს.

ასევე, არ არის რეკომენდებული ერთი სივრცის გაფორმებისას ერთდროულად 3 ფერზე მეტის გამოყენება. რა თქმა უნდა ყველა წესს აქვს გამონაკლისი, მაგრამ როგორც წესი, ძირითად ფერად ხდება ნეიტრალური ტონის არჩევა და ივსება ორი, შედარებით უფრო დატვირთული ფერით.

კლასიკური, უპრეტენზიო ბინის შექმნა, რეკომენდებულია შამპანურის ფერის, კვერცხის ცილის ფერის, კრემისფერის, ღია ყავისფერის, ნაზი ტერაკოტისფერის ან ღია ოქროსფერის გამოყენებით. ეს ფერები ინტერიერში შემოიტანს სიმყუდროვეს და სიმშვიდეს.

ენერგიული და სიცოცხლეზე შეყვარებული ადამიანისთვის ინტერიერი უნდა იყოს კონტრასტების თამაში. ტრადიციულად კარგი იქნება ასეთ შემთხვევაში ძირითად ფერად თეთრს ან ღია ნაცრისფერს შერჩევა, რომლებიც ეფექტურად შეერწყმება დატვირთულ ფერებს.

უპირველეს ყოვლისა, მნიშვნელოვანია ნაკლებად იყოს გამოყენებული მუქი ტონები. შესაძლებელია მათი გამოყენება დეტალებზე, ინტერიერში ამა თუ იმ საგანზე ყურადღების მისაპყრობად. უმჯობესია გამოყენებული იქნას პასტელური ტონები. ფერის არჩევისას გამოდგება სადებავების ფერთა პალიტრა. მისი დახმარებით მაშინვე გამოჩნდება ნახევარტონების შერწყმა, თუ როგორ ურთიერთქმედებენ ისინი ერთად.

ფერს მნიშვნელოვანი როლი უჭირავს ინტერიერში. ყველა ნათელი და თბილი ფერი ვიზუალურად ადიდებს სივრცეს და არ აქვს მნიშვნელობა რა იქნება ეს - ავეჯი, იატაკი თუ კედლები. მთავარია, ეს ყველაფერი არ გადაიქცეს ერთ უზარმაზარ ნათელ ლაქად, ამიტომ გამოსაყენებელია ცოტაოდენი მუქი ტონი კონტრასტისთვის. ეს შეიძლება იყოს ხალიჩა იატაკზე ან ნახატი შპალერზე. არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იყოს მუქი ფერების უპირატესობა. ეს ტონები „ჩაყლაპავს“ ბინის ინტერიერს.

ფერის შერჩევა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ეტაპია, რომელსაც არ აქვს იმაზე პატარა მნიშვნელობა ბინის დაპროექტების დროს, ვიდრე დაგეგმარებას და ავეჯს. ფერის სწორად შერჩევას, ბინა შესაძლებელია ვიზუალურად გაიზარდოს ან დაპატარავდეს. ამ ეფექტის მისაღებად საჭიროა შეირჩეს ნათელი, თბილი ტონალობა. ჭერი და კედლები ნათელ ფერებში გაზრდის ოთახის სიმაღლეს. სიმაღლის ზრდის ეფექტს აძლიერებს ჭერში ჩაშენებული ან პატარა ნათურები. ხოლო გრძელ საკიდზე დაკიდებული და ამასთან ერთად დიდი ზომის ჭალები ხელს უშლის ოთახის ფართობის ზრდას. გრძელი ფართები ასევე აძლიერებს სიმაღლის ეფექტს.

იატაკის, ჭერის და კედლის შეღებვისას უკეთესია უპირატესობა ენიჭება ნათელ ტონალობას. რაც უფრო ნათელი იქნება ტონალობა მით უფრო ფართო გამოჩნდება საცხოვრებელი. უმჯობესია თეთრი ფერის ძირითად ფერად გამოყენება და მასში უფრო ცოცხალი ტონალობების შერევა.

ასევე, მნიშვნელოვანია ხალიჩაზე და შპალერზე ნახატის სწორად შერჩევა. თუ ის ვერტიკალურად არის მიმართული, მაშინ ვიზუალურად ოთახი კიდევ უფრო გაიზრდება სიმაღლეში, ხოლო ჰორიზონტალურად მიმართული ნახატი მას სიგანეში გაზრდის.

5. ბინის ავეჯით მოწყობა

სახლის ინტერიერის დიზაინის მოწყობისას განსაკუთრებული ყურადღება ავეჯს ეთმობა. ბინის დადგენარების დროს ავეჯის განლაგებასთან ერთად, დიდ როლს თამაშობს მისი ფერი. ასევე ბინის ზონირებაც კი შეიძლება შესრულდეს ავეჯის დახმარებით. სივრცის ზონებად დასაყოფად შეიძლება სტელაჟის და დივანის გამოყენება. ავეჯის სწორი განლაგება ოთახის ვიზუალურ გაფართოებას და ფუნქციურ ზონების გამოყოფას უწყობს ხელს.

პატარა ბინის პირობებში ინტეგრირებულ და ტრანსფორმირებად ავეჯს შეუძლია მნიშვნელოვნად გაამარტივოს ინტერიერის მოწყობა. ჩამოთვლილი ავეჯი და სამზარეულოს გარნიტურა, ტრანსფორმირებადი დივანი, დასაკეცი მაგიდეები - ეს ყელაფერი გენიალური გამოგონებაა, რომელიც უზრუნველყოფს კომფორტს ნებისმიერ პირობებში.

მცირე გაბარიტიანი ბინის დაპროექტების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია ერგონომეტრიული იდეები. მაგალითად, ბინასტუდიაში შეიძლება დღეში რამდენჯერმე შეიცვალოს თავისი დანიშნულება.

სამუშაო ზონაში ტრადიციულად შედის კომფორტული მაგიდა და სკამი. მაგრამ ბინის ინტერიერი ყოველთვის არ იძლევა აღნიშნულის საშუალებას. ამიტომ, მაგიდის ფუნქცია შეიძლება ფანჯრის რაფამ შეასრულოს.

6. ბინის ინტერიერის განათება

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი ინტერიერის მოწყობისას არის მისი ბუნებრივი და ხელოვნური განათების რეჟისურის შერჩევა. იქიდან გამომდინარე, რომ ნათელი ბინა ვიზუალური ზრდის ილუზიას ქმნის, ყველაზე უკეთ ამ შემთხვევაში გამოდგება განათების თანამედროვე მეთოდი – წერტილოვანი განათება.

ხელოვნური განათება ბუნებრივისგან განსხვავებით გამაჯანსაღებელ თვისებებს არ ატარებს, თუმცა, ხშირად ის ესთეტიკურად და ფუნქციურად ბევრად მოსახერხებელია. არსებობს როგორც აქცენტური, ისე ფუნქციური განათება. განათება ოთახის ფართობის პროპორციული უნდა იყოს. მაღალჭერიანი ოთახისთვის უმჯობესია დაკიდებული ჭალის შერჩევა, მისაბჯენი ჭალი აქ აბსოლუტურად მიუღებელია, ის ვერ მოახერხებს ოთახის თანაბრად განათებას.

სტანდარტული სიმაღლის ჭერის მქონე ოთახი ვერ იტანს დაბლა ჩამოწეულ ჭადს, გამონაკლისის გარდა. მაგალითად, თუ ჭადი მოთავსებულია სასადილო მაგიდის თავზე ოთახის შუაგულში. სხვა შემთხვევაში უმჯობესია ისეთი ჭადის გამოყენება, რომელიც მიბჯენილი იქნება ჭერზე.

7. ბინის ინტერიერის ვიზუალური ზრდის

ბინის ვიზუალური ზრდისთვის შესაძლებელია მინის გამოყენება ნებისმიერი ფორმით. მაგალითად, შეიძლება შეიმინოს ოთახებს შორის არსებული კარი ან კარადა, რომლის კარებიც გამჭვირვალე იქნება.

სასარგებლო სივრცის ეკონომიისთვის რეკომენდებულია დასაკიდი და არა იატაკზე დასადგამი კარადების და თაროების გამოყენება. სააბაზანოში უმჯობესია საშხაპე კაბინის განთავსება, რადგან იგი თანამედროვედ გამოიყურება და ამასთანავე გამონთავისუფლდება ადგილი პატარა სარეცხის მანქანისთვისაც. უმჯობესია შეირჩეს კომპაქტური საოჯახო ტექნიკა, მათ შორის სამზარეულოს ტექნიკაც.

8. კარ-ფარჯრის როლი ბინებში

უმჯობესია შეირჩეს მსუბუქი, ბადისებური ან მოდურ რომაული ფარდები, რომლებიც ატარებენ მქრქალ მზუტავ სხივებს. თუ ფანჯარა არის ჩრდილოეთ მხარეს, მაშინ ოთახის განათებას გააძლიერებს სარკეები ან ავეჯის პრიალა ზედაპირებიც.

KELLEYNAN

მუქი და მასიური კარი ოთახს ვიზუალურად დააპატარავებს. „მცოცავი“ კარი ოთახში დამატებით თავისუფალ სივრცეს „გვაჩუქებს“. რაც შეეხება ფანაჯრას, არ უნდა დაიტვირთოს რაფა და მძიმე ფარდა არ უნდა იქნას გამოყენებული.

დასკვნა

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ბინა არ უნდა იყოს მარტო ფუნქციური. სიმყუდროვე და სტილი ასევე შედის მისი ფორმირების ამოცანაში. ყველა შემთხვევაში საჭიროა ინდივიდუალური მიდგომა.

ამრიგად, ბინების ინტერიერების სრულფასოვანი ფუნქციური და ესთეტიკური გადაწყვეტის მიზნით მნიშვნელოვანია იმ რეკომენდაციებისა და წინადადებების გათვალისწინება, რომელიც უზრუნველყოფს მათი შიგა სივრცის მრავალმხრივ და სწორ ფორმირებას, შემდეგი პარამეტრებით:

- ბინის რაციონალური გეგმარებითი სტრუქტურა;
- ბინის სწორი ფუნქციური ზონირება;
- ბინის ინტერიერისთვის სტილის სწორად შერჩევა;
- ბინის ინტერიერის სწორი დეკორატიული გადაწყვეტა;
- ბინის სწორად შერჩეული ავეჯით მოწყობა;
- ბინის ინტერიერში განათების სწორად შერჩევა;
- ბინის ინტერიერის მასშტაბისა და შემადგენელი ელემენტების თანაზომიერების მართვა ვიზუალური ზრდისა თუ შემცირების მიზნით;
- კარ-ფარჯრის ფორმისა და პარამეტრების სწორად განსაზღვრა;
- ზოგადი რეკომენდაციები ბინის ინტერიერის მოწყობისათვის.